

Ungdomsrörelsen på Kuba

Augustin Souchy

1948

Innehåll

I.	3
II.	3
III.	4

I.

Lönar det sig över huvud taget att skriva om Kuba? Egentligen är detta land med sina fem miljoner invånare rätt obetydligt i förhållandet till de stora länderna.

Det är visserligen riktigt, att Kuba har världens största sockerproduktion och bästa tobak. Det är också sant, att landet är vackert med sin exotiskt evigt gröna flora under den blå himlen. När man sitter på hustaket i aftonskymningen och ser ut över Malecon med dess kungspalmer långt ut i det Karbiska havet, där solen går ned i djupt mättade färger och underbara ljuskombinationer, kommer man gärna i en drömlig stämning.

Det kan likaledes vara intressant att få veta, att Kuba är det sundaste av alla tropiska länder. En ständig bris från havet gör att hettan kännes mindre tryckande. Dricksvattnet är utan sjukdomsbaciller, här finnes ingen malaria och även sömnsjukan är okänd. På Kuba finnes icke heller giftiga ormar och skorpionbett är icke dödliga. Även "Onchocercosis", denna farliga tropiska sjukdom, som är spridd från Mexiko till Brasilien och som orsakas av en insekt vars bitt förstör den optiska nerven och har blindhet till följd, känner man icke till på den kubanska ön.

Alla dessa iakttagelser kan vara intressanta, men har det något med ungdomsrörelsen att skaffa? Nej, visserligen, men kanske ingenstades har landets politiska utveckling påverkats i så stor utsträckning av den mognare ungdomen.

Naturligtvis får man icke jämföra de latinamerikanska förhållandena med de skandinaviska. I Latinamerika följer händelserna raskt på varandra. Allt befinner sig i oavbruten förändring. Organisationer har kort liv. De uppstår spontant, växer raskt och försvinner efter kort tid, följda av nya grupperingar. Detta förhållande kan särskilt observeras inom ungdomsrörelsen, såväl i Kuba som också i andra latinamerikanska länder.

Det finnes kanske inget annat land, som har en så intressant ungdomsrörelse som just Kuba. Dess historia är rätt växlingsrik. Året 1933 kom Hitler till makten i Tyskland, men i Kuba betydde detta år slutet på Machado-diktaturen. President Machado utövade under flera år en diktaturregim och det behövdes en revolution för att frigöra landet. I de revolutionära händelser, som utspelades vid detta tillfälle deltog studenterna mycket aktivt. Universitetet i Havanna liknade ett revolutionärt generalkvarter. Detta var den studerande ungdomen som ställde den revolutionära frihetsrörelsens andliga ledare, professor Grau San Martin, i spetsen för nationen. Sedan dess deltar ungdomsgrupperna i alla sitt lands viktiga politiska händelser.

Sedan 1933 har Kuba en demokratisk regim, som dock under president Batistas period (1940-1944) endast var demokratisk till namnet. Batista favoriserade kommunisterna, i vars disciplinerade organisation han sökte stöd för sitt herravälde. Han hjälpte kommunisterna att få kontrollen över fackföreningarna och kommunisterna fick likaledes nyckelställningar inom en del regeringsämbeten. Hans halvdiktatoriska system identifierade sig och kompletterades med kommunistiska diktaturaspirationer. Men i samma mån som förtrycket och kommunisterna inflytande tilltog, växte folkets missnöje och motståndskraft. Rörelsen mot Batistas diktatur och kommunisternas arrogans blev allt starkare och vid valen 1944 led både kommunisterna och Batistaregimen ett förkrossande nederlag.

Under Batistaperioden fick kommunisterna också större inflytande inom ungdomsrörelsen. Den kommunistiska ungdomen hade fått hjälp och stöd av regeringskretsar. Den marxistiska och kommunistiska ideologin inträngde bland studenterna. Dess inflytande gick dock katastrofalt tillbaka efter Batistas avgång. Men den marxistiska ideologin har dock slagit rot. En stor del f. d. studenter håller även i dag fast vid en marxistisk uppfattning.

Icke desto mindre har en stor förändring inträtt inom studentrörelsen. Den nya politiska situationen har även återverkat på studenternas organisationer. I dag torde det vara svårt att hitta kommunistiska ungdomsgrupper. De har blivit eliminerade såväl ur studentrörelsen som ur fackföreningarna.

II.

En ren arbetarengdomsrörelse finnes icke på Kuba. Orsaken därtill ligger i sammanhanget mellan arbetarungdomen och studenterna. Det finns här en särskild typ av arbetarestudenter eller studentarbetare. Under

min vistelse i Havanna i augusti i år bildades en frihetlig socialistisk ungdomsorganisation. Sekreteraren, en intelligent mulatt, är cigarmakare och samtidigt medicine studerande. Ordföranden för den frihetligt socialistiska sammanslutningen, kamrat Helio Nardo, arbetar som kypare och står just nu inför sin advokatexamen. Detta är icke specialfall, det är en allmän företeelse, som favoriseras genom universitetsväsendet i landet.

Kubas universitet är oberoende av regeringen. Enligt författningen går 2 2/3 procent av landets skatter automatiskt till universiteten. Dessutom äger högskoleadministrationen en stor sockerfabrik, vars inkomster tillfaller universiteten. Alla pengar administreras självständigt av den valda styrelsen. Immatrikulationsavgifterna är låga och minst 20 procent av alla studenter betalar inga avgifter. Därför är antalet studenter mycket högt. Över 13,000 studenter äro inskrivna vid Havannauniversiteten. Det kan därför sägas, att de besittande klassernas bildningsmonopol icke längre består på Kuba. Stora skaror av ungdomar ifrån de mindre välsituerade klasserna besöker universiteten. Ungdomen arbetar för sitt livsuppehälle och studerar för sin framtid. Det är således helt naturligt att arbetarungdomens intelligenta del samtidigt bildar det aktiva elementet inom studentrörelsen och vice versa.

I realskolor och "secundaria" - som latinläroverken här kallas - erlägges inga avgifter, utan endast en liten inskrivningssumma. Även i dessa skolor finns det elevorganisationer, som enligt lag har rätt att bilda en sammanslutning. Fackorganisationen kallas Federacion Estudiantil Universitaria, Universitetsstudenternas Förbund. Alla elev- och studentorganisationer äro lagligt erkända sammanslutningar. Det finnes inom varje avdelning särskilda aktionsgrupper, som står i främsta rummet, när det gäller handling. Det finnes många tillfällen till aktioner: Om skolordningen icke är populär, om läraren icke är omtyckt och om det kommer till motsättningar mellan studenter och professorer och dylikt, då blir det studentdemonstrationer. På Havannas gator och framför regeringsbyggnaderna är studentdemonstrationer icke alltför ovanliga. Ibland händer det vid sådana tillfällen att spårvagnar kastas omkull och sättes i brand, som fallet var för några månader sedan.

Studentrörelsens viktigaste verksamhet förlägges till politiken, genom direkt eller revolutionärt ingripande i det sociala, politiska och ekonomiska livet. För några veckor sedan inledde studenterna en aktion, som vann hela det kubanska folkets gillande. Den riktade sig mot de höga köttpriserna. Deras orsak var framförallt spekulation. Regeringen fastställde maximipriser, men utan resultat. Köttpriserna fortsatte att stiga. Tidningskampanjen mot spekulatören fick lika litet resultat som regeringsdekreten.

Då beslöt studentförbundet att ta saken i egna händer. En vacker morgon marscherade studenterna fram och ockuperade köttgrosshandlarnas kontorslokaler. Omedelbart därefter hölls tal i radion och från universitetets högtalare manades folket att understödja den började aktionen. Samma kväll ordnades ett protestmöte framför universitetet. Fackföreningarna, politiska partier, kulturorganisationer och även det Frihetligt Socialistiska Förbundet sände sympati- och lyckönskningstelegram till Studentförbundet. På själva mötet talade både professorer och studenter i de mest radikala och revolutionära ordalag mot den kapitalistiska spekulatören och betonade folkets plikt att skaffa sig självt rätt genom direkt ingripande, om myndigheterna icke kunde åstadkomma rättvisa på det ekonomiska området. Regeringen vågade ej att undsätta de ockuperade kontorslokalerna. Hela folket stod på studenternas sida. Aktionen hade full framgång. Under studenternas kontroll tvangs köttgrossisterna att köpa argentinskt kött för att sätta ned priserna.

Aktionen visar att den kubanska ungdomen och framför allt studenterna har ett högt utvecklat sinne för sociala spörsmål och att den vet att energiskt försvara folkets intressen.

III.

Inom den fackliga landsorganisationen har det icke funnits någon ungdomsrörelse sedan fackföreningarna splittrades av kommunisterna. För närvarande försöker man bilda nya fackliga ungdomsgrupper. I april månad sammanträdde i Havanna en facklig ungdomskonferens med uppgift att bilda en sammanslutning av ungdomen inom fackföreningarna. Det valdes ett utskott i och för upprättande av ett ungdomsprogram. Detta utskott består av s. k. rena eller neutrala fackföreningsmänniskor, av en del marxistiskt orienterade element och av revolutionär-syndikalistiska eller frihetliga. Programmet har ännu icke utarbetats i sina detaljer. Man kan säga, att det är ganska svårt för ungdomen i de latinamerikanska länderna att vänja sig vid rent organisa-

toriska uppgifter. Detta anses vara alltför byråkratiskt. Organisationen måste stå i sammanhang med aktion, ungdomsrörelsen skall ställas inför konkreta uppgifter, annars har den icke utsikt att få framgång.

Det finns en rörelse som kallar sig "Joven Cuba" (Det unga Kuba), som dock icke har något att göra med själva ungdomen. "Det unga Kuba" är mycket aktiv och känd för sin handlingskraft. Ideologiskt har den ingen solid grundval; den lånar sina idéer både från marxismen och anarkismen. Den bekämpar imperialismen och vill nationalisera de utländska företagen, såsom järnvägar, elektricitetsanläggningar, sockerfabriker o. s. v. Men på sista tiden har den under den frihetliga socialismens påverkan accepterat idén om socialisering som mera framstegsvänlig än nationalisering vars ryska form av statsherravälde avböjes.

De politiska partierna har sina ungdomsavdelningar utan självständiga mål. Ungdomen brukar sändas i främsta linjen, när det gäller demonstrationer, möten och liknande politiska tillställningar. Men det finnes inga egentliga politiska ungdomsorganisationer, om man bortser från de få kommunistiska grupper och kanske den katolska ungdomen, som dock står fullständigt under kyrkans inflytande.

Det bör dock nämnas - vi har redan antytt det - att det för några månader sedan bildades en ny frihetlig socialistisk ungdomsorganisation i Havanna i intimt samarbete med den Frihetligt Socialistiska Associationen. Den nya organisationen kallar sig "Arbetarnas och studenternas frihetlig-socialistiska ungdomsfederation" och har utarbetat ett program både för arbetet inom fackföreningarna och bland studenterna.

Med hänsyn till fackföreningarna vill man propagera syndikalismens idéer, framkalla klasskampssanda och uppfostra ungdomen till verkliga socialister, som skulle vara i stånd att förverkliga den frihetliga socialismen. De politiska partiernas inflytande inom fackföreningarna skall motarbetas och man skall söka samarbete både med liknande ungdomsorganisationer på den amerikanska kontinenten, och med de frihetliga och syndikalistiska ungdomsorganisationer, som finnes inom IAA.

För arbetet inom den studerande ungdomen siktar man till att eliminera politiken från skolorna och universiteten, att kämpa mot korruptionen bland professorerna och att få ett system av anställning för lärare och professorer, som garanterar att de dugligaste sätts på de ansvarsfulla platserna. Studieplanerna skall utarbetas i gemensamma kommissioner av studenter och professorer och de efterblivna tendenserna inom kulturlivet skall bekämpas. Med detta syftas framför allt på katolicismen, som på Kuba, liksom i de flesta latinamerikanska länder ännu är en faktor att räkna med. Ungdomen skall dessutom uppfostras i en verkligt socialistisk, d. v. s. samhällsnyttig anda.

Situationen med hänsyn till studentrörelsen på Kuba är mycket lärorik. Den visar att även den mest framstegsvänliga författning och de bästa lagar icke kan förhindra det sociala onda, om de samhälleliga förhållandena, framför allt privategendomens institution, favoriserar strävandet att rikta sig på andras bekostnad.

Icke desto mindre bildar studentrörelsen ett vackert exempel på idealism och revolutionär aktivitet. Samarbetet mellan arbetarrörelsen och studentorganisationen är av stort socialt värde. När ungdomen och arbetarna vaka över de uppnådda friheterna och kämpa för att förverkliga mera friheter och större välbefinnande då är folkets framtid i goda händer. Detta synes vara fallet för närvarande på Kuba.

Det Anarkistiska Biblioteket

Augustin Souchy
Ungdomsrörelsen på Kuba
1948

Syndikalismen #5 1948

www.anarkistiskabiblioteket.se